

**POSIBILITĂȚILE ROMÂNILOR
DE A-ȘI SATISFACE NEVOILE DE
SERVICII**

Conf. univ. dr. Cecilia Irina RĂBONȚU
Universitatea “Constantin Brâncuși” din Târgu
Jiu

Lect.univ.dr. Aniela BĂLĂCESCU
Universitatea “Constantin Brâncuși” din Târgu
Jiu

**THE POSSIBILITIES OF ROMANIANS
TO SATISFY THEIR NEEDS FOR
SERVICES**

Assoc. Prof. PhD Cecilia Irina RĂBONȚU
“Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu

Ph.D. Aniela BĂLĂCESCU
“Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu

Rezumat: În acest articol ne propunem să analizăm posibilitățile românilor de a-și satisface nevoile de servicii având în vedere faptul că acestea sunt implicate profund în multe aspecte ale vieții cotidiene, consumul de servicii al populației fiind un element important al calității vieții.

În demersul nostru am pornit bineînțeles de la analiza veniturilor medii lunare ale salariaților din România, respectiv structura acestora pe grupe majore de ocupații, continuând cu analiza evoluției consumului populației din România, luând în calcul cheltuielile pentru plata serviciilor, care formează majoritatea cheltuielilor de consum ale populației din țările dezvoltate, iar în România acestea dețin numai un sfert din cheltuielile populației.

Cuvinte cheie: venituri, cheltuieli, plata serviciilor, ponderea cheltuielilor cu serviciile

Introducere

După cum spun specialiștii, nevoile materiale și spirituale ale populației pot fi satisfăcute doar printr-un consum de bunuri materiale și servicii. Utilitatea bunurilor materiale este întregită de posibilitatea pe care le-o dau serviciile de a deveni consumabile.

Dacă cu ceva timp în urmă, rezultatele activităților proprii fiecărei persoane acopereau o mare parte din nevoile populației, odată cu dezvoltarea economică, numărul serviciilor prestate contra cost de diverși prestatori specializați a crescut, iar serviciile prestate cu titlu gratuit sau în

Abstract: In this paper, we intend to analyze the possibilities of Romanians to satisfy their needs for services, given the fact they are involved in many aspects of daily life, consumption of public services is an important element of quality of life.

In our approach we started by analyzing the average monthly income of employees in Romania, namely the structure of major groups of occupations, followed by analysis of changes in household consumption in Romania, taking into account payments for services, which make up the majority of public consumption expenditures in developed countries and in Romania they have only one quarter of the population spending.

Key words: income, expenditure, payment services, the share of service costs

Introduction

As experts say, material and spiritual needs of the population can be met only through consumption of material goods and services. Usefulness of material goods is completed by the opportunity they give services to consumables goods.

If some time ago, the results of their activities each person covered much of the needs of the population, with economic development, the number of services fee has increased by various specialists in the provision and services in exchange for free or other services are neglected.

schimbul altor servicii nu sunt deloc de neglijat

O definiție explicită a serviciilor pentru populație semnalează că: „serviciile pentru populație vizează satisfacerea unor cerințe de regulă repetabile ale populației, constând în acoperirea unor necesități general umane (biologice sau altele) ori apărute în urma conviețuirii. Efectele lor se prezintă ca prestații sau ca un complex de bunuri și prestații ce diversifică oferta globală, având un rol însemnat în caracterizarea nivelului de trai al unei societăți, prin structură, volum și calitate”.

Corpul lucrării

VENITURILE - SURSĂ DE SATISFACERE A NEVOILOR DE SERVICII

Populația realizează venituri bănești și în natură. Veniturile bănești sunt formate din venituri din activitate (venituri salariale și venituri din activități independente în agricultură și neagricole), venituri din proprietate, venituri din prestații sociale (pensii, indemnizații, alocații și ajutoare sociale) și alte venituri (din transferuri de la alte gospodării, de exemplu).

Veniturile în natură cuprind contravaloarea consumului de produse agroalimentare din resurse proprii (din producția gospodăriei, din transferuri în natură de la alte gospodării etc.) și contravaloarea produselor și serviciilor de care beneficiază, gratuit sau cu plată redusă, salariații și persoanele acoperite de sistemele de protecție socială.

Veniturile gospodăriilor constituie partea care revine populației în procesul de distribuire și redistribuire a valorii nou create în societate și principala sursă de acoperire a nevoilor de consum ale populației. Ele sunt determinate de nivelul de dezvoltare economică, fiind foarte sensibile la evoluțiile favorabile sau nefavorabile din economie, precum și la șocuri induse de disfuncționalități ale piețelor naționale și mondiale. Reducerea sau pierderea

An explicit definition of services to the population indicates that "public services designed to meet requirements of the population usually repeatable, consisting of coverage of general human needs (biological or otherwise) or arising from cohabitation. Their effects are presented as benefits or as a complex of goods and services to diversified global supply, having an important role in characterizing the living standards of a society, through the structure, volume and quality”.

The body of paper

INCOME – SOURCES OF MEETING THE NEEDS FOR SERVICES

The population makes the money and in kind income. Money income consist of income from work (wage income and income from self-employment in agriculture and none), property income, income from social benefits (pensions, salaries, allowances and social assistance) and other income (transfers from other households, for example).

The incomes in kind include counter-value of consumption of agricultural products from own resources (from domestic production, from in-kind transfers of other households, etc..) and the counter- value of products and services receiving free or reduced payment, employees and those covered by schemes social protection.

Income households, the share of population in the distribution and redistribution of new value created in society and the main source of cover for public consumption. They are determined by the level of economic development, being very sensitive to favourable or unfavourable developments in the economy and the shock-induced failures of national and global markets. Reduction or loss of income

veniturilor amplifică riscul de sărăcie și excluziune socială.

Prezentăm în continuare date statistice cu privire la veniturile medii lunare ale salariaților din România, acestea fiind suportul cumpărării și consumului de servicii din cele mai diverse categorii.

increases the risk of poverty and social exclusion.

We present further statistics on average monthly earnings of employees in Romania, since they support the purchase and consumption of services from various categories.

Câștigul salarial mediu lunar brut

Tabel nr 1.
lei

ACTIVITATEA ECONOMICĂ CAEN REV.2	2000	2005	2007	2008
Total	284	968	1396	1761
	206	669	960	1205
Agricultură, silvicultură și pescuit				
Total industrie	290	963	1289	1582
	532	1772	2438	3262
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat.				
	259	850	1223	1532
Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare				
	238	813	1181	1563
Construcții				

	198	747	1102	1400
Comerț cu ridicata și cu mănuntul				
	342	1097	1540	1964
Transport și depozitare				
	176	583	861	1024
Hoteluri și restaurante				
	597	1890	2470	2890
Informații și comunicații				
	820	2785	3571	4384
Intermedieri financiare și asigurări				
	262	817	1590	1721
Tranzacții imobiliare				
	371	1226	1906	2388
Activități profesionale, științifice și tehnice				
	201	605	882	1104
Activități administrative și activități de servicii suport				
	418	1540	2683	3269
Administrație publică				

Învățământ	271	1110	1602	2106
Sănătate și asistență socială	226	859	1252	1702
Activități de spectacole, culturale și recreative	258	942	1245	1611
Alte activități de servicii	196	592	798	1040

Sursa: INS – Cercetare statistică privind ocuparea forței de muncă

Average gross monthly earnings

Table no 1.
Lei

ACTIVITATEA ECONOMICĂ CAEN REV.2	2000	2005	2007	2008
Total	284	968	1396	1761
Agriculture, forestry and fishing	206	669	960	1205
Total industry	290	963	1289	1582
Electricity, gas, steam and air conditioning production and supply	532	1772	2438	3262
Water supply, sanitation, waste management and remediation activities	259	850	1223	1532
Construction	238	813	1181	1563
Wholesale and retail	198	747	1102	1400
Transport and storage	342	1097	1540	1964
Hotels and restaurants	176	583	861	1024
Information and communications	597	1890	2470	2890
Financial and insurance intermediations	820	2785	3571	4384
Real estate activities	262	817	1590	1721
Professional, scientific and technical activities	371	1226	1906	2388
Activities of administrative and of support service	201	605	882	1104
Public Administration	418	1540	2683	3269
Education	271	1110	1602	2106

ACTIVITATEA ECONOMICĂ CAEN REV.2	2000	2005	2007	2008
Health and social assistance	226	859	1252	1702
Shows, culture and recreation activities	258	942	1245	1611
Other service activities	196	592	798	1040

Source: National Institute of Statistics - Statistical research on employment

Se poate remarca faptul că pe ansamblul economiei naționale în perioada analizată, mai precis între 2000 și 2008 au fost înregistrate creșterii ceea ce presupune că și cantitatea de servicii achiziționate a crescut substanțial. Acest aspect este susținut și de apariția pe piață a unei diversități de activități de servicii care dacă nu ar fi avut o cerere corespunzătoare și dacă nu ar fi răspuns concret la nevoile consumatorilor nu ar fi rezistat. Putem da ca și exemplu servicii de spălătorie, de curățătorie, servicii de comunicații, servicii IT, diverse servicii pentru întreprinderi, etc.

Toate aceste activități au găsit disponibilități financiare din partea consumatorilor, majoritatea dintre aceștia obținându-și veniturile din activitățile desfășurate în economie cu precădere în sectorul serviciilor care deține cca 67% din populația ocupată activă și 53% din realizarea PIB al României. Structura angajaților pe principalele sectoare ale economiei, pe sexe se prezintă astfel:

It can be noted that the national economy in the period under review, namely between 2000 and 2008 were recorded growth which means that the quantity of purchased services rose substantially. This is supported by the appearance on the market a variety of service activities that had it not been a proper request and if not practical response to consumer needs should be resisted. We give as example laundry services, cleaning services, communications, IT services, miscellaneous business services, etc...

All these activities have found financial cash from consumers, most of them earning his income from activities in the economy especially in the services sector which holds about 67% of active employment and achieve 53% of Romania's GDP. Structure employee principal sectors of the economy, sex is as:

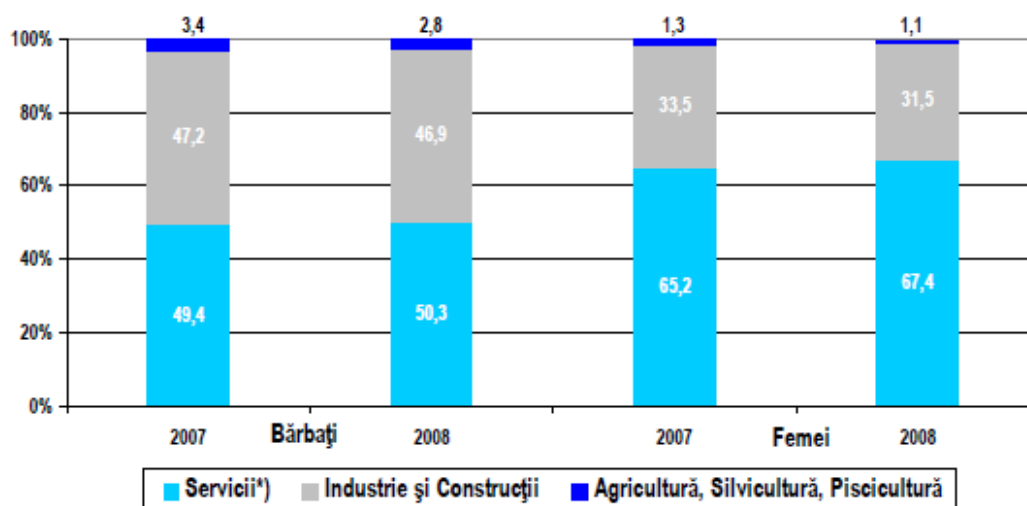

Figura nr.1. Structura salariaților pe sectoare de activitate și pe sexe
Sursa: INSSE: Câștigurile salariale și costul forței de muncă în anul 2008

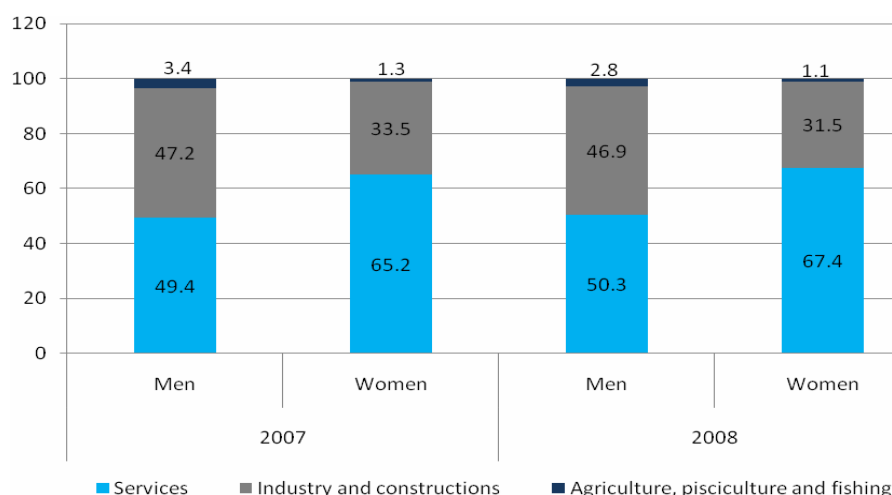

Figure No.1. Structure of employees by sector and sex
Source: National Institute of Statistics: Earnings and labour cost in 2008 year

Putem observa că cele mai mari creșteri salariale au fost susținute de activitățile de servicii, mai precis intermedierea financiară și asigurări unde în 2008 câștigul mediu lunar salarial era de 4384 lei comparativ cu anul 2000 când acesta este de doar 820 lei, de activitățile profesionale, științifice și tehnice unde în comparație cu anul 2000 când se câștiga în medie 371 lei, în anul 2008 acest câștig a ajuns la 2388 lei, de activitățile din administrația publică, informații și comunicații, etc.

We can see that the largest wage increases were supported by service activities, in financial intermediation and insurance where monthly salaries average earnings in 2008 was 4384 lei compared with 2000 when it is only 820 lei, professional activities, scientific where technical and compared with 2000 when they earn on average 371 lei in 2008, this gain came at 2388 lei, government activities, information and communications, etc..

Astfel câștigurile salariale medii nete în anul 2008 în activitățile de intermediere financiară și asigurări au fost de peste patru ori mai mari decât cele din activitățile de hoteluri și restaurante, respectiv din alte activități de servicii și de peste trei ori mai mari decât cele din activitățile de servicii administrative și activități de servicii suport, agricultură, silvicultură și pescuit, industria prelucrătoare, respectiv comerț.

Conform estimărilor efectuate pe baza Anchetei bugetelor de familie, în anul 2008, veniturile realizate de populație din toate sursele (veniturile totale) au fost de 2132 lei lunar pe gospodărie, cu diferențe relativ mari de nivel și structură în funcție de statutul ocupațional al membrilor gospodăriei. Veniturile gospodăriilor a căror persoană de referință este salariat sunt cu 34% mai mari decât media, în timp ce veniturile gospodăriilor care au drept cap al gospodăriei un agricultor, șomer sau pensionar sunt cu 25%, 39% și respectiv 20% mai mici decât media pe ansamblul gospodăriilor.

STRUCTURA VENITURILOR ÎN ROMÂNIA

Diferențe semnificative se constată și între câștigurile salariale medii brute pe **grupe majore de ocupații**. În luna octombrie 2008, câștigurile medii brute realizate de membrii corpului legislativ ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori din unitățile economico-sociale și politice (grupa majoră 1) erau de 2,3 ori mai mari decât cele medii, în timp ce câștigurile medii brute realizate de muncitorii necalificați (grupa majoră 9) erau cu puțin mai mici decât jumătatea câștigurilor salariale medii pe economie.

Such average net earnings in 2008 on financial intermediation and insurance activities were over four times higher than the activities of hotels and restaurants, that of other service activities, and over three times higher than the activities administrative services and business support services, agriculture, forestry and fishing, manufacturing, trade respectively.

According to estimates made based on the Household Budget Survey in 2008, population income from all sources (total income) were the 2132 lei per month per household, with relatively large differences of level and structure depending on the employment status of household members. Income households whose reference person is employed are 34% higher than average, while households with income of the household head as a farmer, unemployed or retired were 25%, 39% and 20% lower than average on all households.

STRUCTURE OF REVENUE IN ROMANIA

Significant differences are found between average gross earnings by major groups of occupations. In October 2008, average gross earnings by members of the legislative body of the executive, senior government leaders, managers and senior officials of socio-economic and political units (major group 1) were 2.3 times higher than average while the gross average earnings of unskilled workers (major group 9) were slightly less than half average earnings in the economy.

În cadrul aceluiași grupe majore de ocupații există diferențe mari și foarte mari pe activități ale economiei naționale. De pildă, în cazul specialiștilor cu ocupații intelectuale și științifice (grupa majoră 2), câștigul salarial mediu brut a depășit media națională cu 63,1%, cele mai mari câștiguri salariale medii brute realizându-se în activitățile din industria extractivă (cu 49,0% peste media grupei de ocupații), respectiv din informații și comunicații (cu 30,0% peste media grupei de ocupații).

Sub media acestei grupe de ocupații s-au situat câștigurile salariale medii din activitățile de hoteluri și restaurante (-37,3%) și agricultură, silvicultură și pescuit (-24,0%). Cea mai mare parte a veniturilor disponibile ale gospodăriilor sunt utilizate pentru acoperirea cheltuielilor de consum, cheltuieli efectuate pentru achiziționarea de bunuri și servicii necesare satisfacerii nevoilor de consum ale membrilor gospodăriei. În anul 2008, pe ansamblul gospodăriilor, 83% din veniturile disponibile au fost destinate consumului, rata de economisire fiind de 17%.

Ponderea consumului în veniturile disponibile ale gospodăriilor de salariați, pensionari și lucrători pe cont propriu a fost de 80%, 83% și, respectiv, 89%. În cazul gospodăriilor de șomeri, veniturile disponibile au fost utilizate pentru consum, aproape în totalitate (98%), în timp ce gospodăriile de agricultori au cheltuit pentru consum mai mult decât veniturile disponibile cu 3%. În 2001, cheltuielile de consum ale gospodăriilor au fost mai mici decât veniturile disponibile numai în cazul gospodăriilor de salariați (92%), toate celelalte categorii de gospodării au cheltuit pentru consum mai mult decât veniturile disponibile (cu 3% - gospodăriile de lucrători pe cont propriu și de pensionari, cu 7% cele de șomeri și cu 17% cele de agricultori).

In the same major groups of occupations are large and very large differences in national economic activity. For example, if specialists with intellectual and scientific occupations (major group 2), the average gross earnings exceeded the national average of 63.1%, the highest average gross earnings can be done in mining activities (49, 0% above average group of occupations) and the information and communications (with 30.0% above average group of occupations).

Below average for this group of occupations were in average earnings in hotels and restaurants activities (-37.3%) and agriculture, forestry and fishing (-24.0%). Most of the disposable incomes of households are Consumption used to cover expenses incurred for the purchase of goods and services required to meet the consumption needs of household members. In 2008, on all households, 83% of disposable incomes were consumption, savings rate being 17%.

The share of consumption in households' disposable income for employees, pensioners and self-employed was 80%, 83% and respectively 89%. If unemployed households, income available for consumption was almost entirely (98%), while farmers' households spent more than consumer disposable incomes by 3%. In 2001, consumption expenditure of households have were lower than revenue available only for households of employees (92%), all other categories of consumer households spent more than disposable income (3% - self-employed households and pensioners, with 7% the 17% unemployed and the farmers).

CONSUMUL DE SERVICII AL POPULAȚIEI DIN ROMÂNIA

În anul 2008, cheltuielile de consum ale populației au fost, în medie, de 1365 lei lunar pe gospodărie, din care 1185 lei (87%) au fost cheltuielile bănești pentru cumpărarea de produse alimentare și nealimentare și pentru plata serviciilor, iar 180 lei – contravaloarea consumului de produse agroalimentare din resurse proprii. Volumul fizic al consumului, estimat cu ajutorul cheltuielilor de consum, ajustate cu indicele general al prețurilor de consum, a crescut în perioada 2002-2008 cu 75% (cu 584 lei, la prețurile din anul 2008).

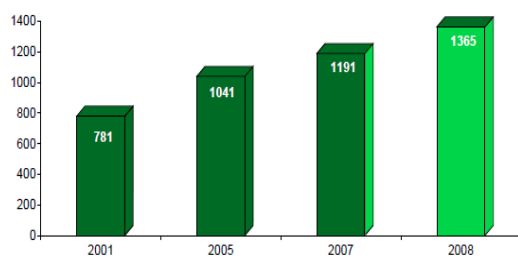

Figura nr.2.Evoluția consumului populației (cheltuielilor de consum), lei lunar pe gospodărie, la prețurile din anul 2008

Sursa:INS: Tendințe sociale, 2009

Structura cheltuielilor de consum se poate prezenta sub următoarea structură:

- ponderea mare a cheltuielilor pentru consumul alimentar (44,3% în anul 2008).
- cheltuielile pentru plata serviciilor, care formează majoritatea cheltuielilor de consum ale populației din țările dezvoltate, dețin numai un sfert din cheltuielile populației din România (24,2%)
- cheltuielile pentru cumpărarea de produse nealimentare – 31,5%.

CONSUMPTION OF SERVICES OF POPULATION IN ROMANIA

In 2008, household consumption expenditure was an average of 1365 lei per month per household, of which 1 185 lei (87%) were spending money to buy the supermarket and pay services, and 180 lei - value of consumption of agricultural products from own resources. Physical volume of consumption, estimated using consumption expenditures, adjusted for the general consumer price index increased by 75% during 2002-2008 (to 584 lei in 2008 prices).

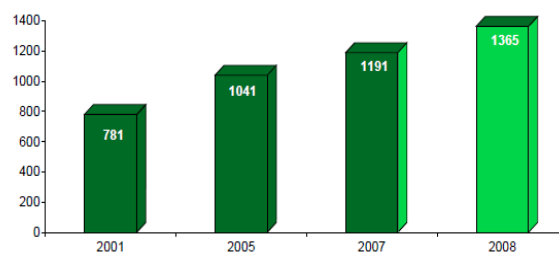

Figure no.2. Evolution of household consumption (consumer spending), lei per month per household, at the prices of 2008

Source: NIS: Social Trends, 2009

The structure of consumption expenditure can be presented under the following structure:

- Most of the expenditure for food consumption (44.3% in 2008).
- the payments for services, which forms the majority of public consumption expenditures in the developed countries have only one quarter of public expenditure in Romania (24.2%)
- Costs of purchasing non-food products - 31.5%.

Creșterea nivelului general al consumului a fost acompaniată de o restructurare a consumului, în sensul scăderii ponderii consumului alimentar și al creșterii consumului nealimentar.

Acest aspect poate fi reprezentat sintetic în figura de mai jos care surprinde evoluția consumului populației din România.

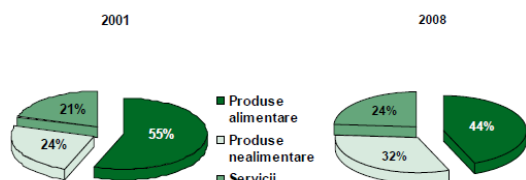

Figura nr.3 Evoluția structurii cheltuielilor de consum

Sursa: INS: Tendințe sociale, 2009

Se poate constata că pe fondul scăderii cheltuielilor cu servicii de la 55% în 2001 la 44% în anul 2008 au crescut cheltuielile afectate produselor alimentare și nealimentare. Acest aspect îl putem pune pe seama situației de instabilitate economică înregistrată aspect ce a condus la varianta self-service în lipsa disponibilităților financiare care au fost alocate cu precădere bunurilor de folosință primară. Așa cum știm serviciile răspund în mare parte nevoilor secundare ale populației.

În completarea acestui aspect prezentăm în continuare evoluția consumului populației pe componente în lei lunar pe gospodărie. Trendul înregistrat anterior se regăsește și în acest grafic în ceea ce privește apelarea la alimente, produse nealimentare și servicii, dar din punct de vedere valoric se poate observa că în toate cazurile trendul este unul crescător în perioada 2001-2008. Dacă în anul 2001 se consuma lunar pentru plata serviciilor 162 lei în anul 2008 această sumă aproape s-a dublat, aspect regăsit și în cazul produselor nealimentare.

Increasing the overall level of consumption was accompanied by a restructuring of consumption, the consumption ratio downward and non-food consumption growth.

This can be synthetically represented in the figure below that surprise development in household consumption in Romania.

Figure no.3 Evolution of consumer spending structure

Source: NSI: Social Trends, 2009

It can be seen that service due to weaker spending from 55% in 2001 to 44% in 2008 increased food costs and non-food. This we can ascribe the situation of economic instability recorded appearance led to self-service option without financial availabilities allocated predominantly primary durable goods. As we respond to services largely secondary needs of the population.

In addition to this issue present further developments in household consumption component lei per month per household. Previously recorded trend is reflected in this chart regarding resorting to food and non food products services, but in terms of value is apparent that in all cases is a rising trend during 2001-2008. If in 2001 it consumed 162 lei per month for payment services in 2008 this amount has almost doubled, something also found in non-food products.

O creștere nu la fel de spectaculoasă se înregistrează pentru bunurile alimentare un creșterea este de 50% în 2008 față de 2001. Este bine cunoscut faptul că odată cu creșterea veniturilor populației, ponderea din acestea alocate bunurilor alimentare rămâne aproximativ aceeași în favoarea serviciilor și bunurilor de folosință îndelungată.

A dramatic increase not as a supply of goods recorded an increase of 50% in 2008 compared to 2001. It is well known that when incomes increase, food supplies allocated share of these remains about the same for services and durable goods.

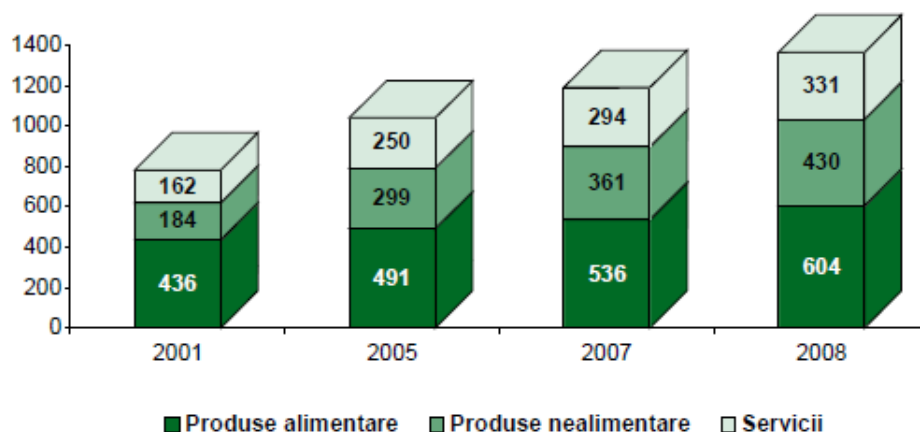

Figura nr. 4 Evoluția consumului populației, pe componente (lei lunar pe gospodărie, la prețurile din 2008)

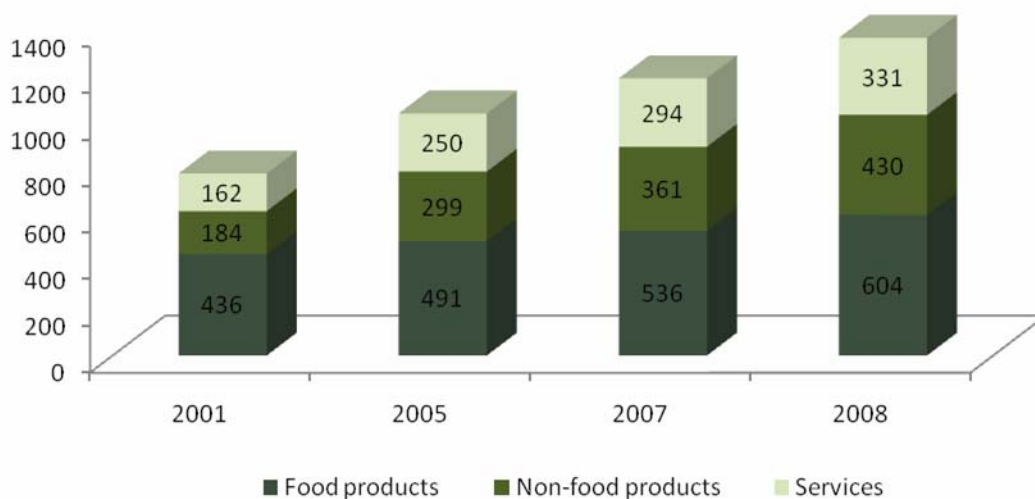

Figure no. 4 The evolution of household consumption, component (lei per month per household , 2008 prices)

Există evident diferențe de nivel al consumului diferitelor categorii de gospodării, care reflectă diferențele dintre veniturile disponibile ale acestora. Cheltuielile de consum medii pe o persoană din gospodăriile de agricultori erau, în 2008, numai la jumătatea celor estimate pentru gospodăriile de salariați, iar cele efectuate de gospodăriile de pensionari și șomeri - la 85% și respectiv, 59% din nivelul cheltuielilor efectuate de gospodăriile de salariați. Diferențele de structură a consumului sunt mari, de asemenea. Ponderea consumului alimentar era de 40,3% în cazul gospodăriilor de salariați și de 61,4% în cazul celor de agricultori, iar ponderea serviciilor era de 27,0% și, respectiv, 13,4%. Consumul alimentar al unei persoane din gospodăriile de agricultori era, în medie, cu 22% mai mic decât al unei persoane din gospodăriile de salariați, iar consumul de produse nealimentare și de servicii – de 2,5 și, respectiv, de 4,0 ori mai mic.

Conform grupării cheltuielilor de consum pe destinații, în funcție de nevoile gospodăriilor, cea mai mare componentă a consumului este formată din consumul de produse alimentare și băuturi nealcoolice (40,9% în anul 2008).

Este o pondere deosebit de înaltă în raport cu cea înregistrată în vechile state membre ale Uniunii Europene: în 2005, cheltuielile pentru produse alimentare și băuturi nealcoolice reprezentau, în medie, 14,6% din cheltuielile de consum ale populației din UE-27, variind între 9,3% (în Luxemburg) și 33,8% (în Lituania). Relativ înaltă este și ponderea cheltuielilor pentru băuturi alcoolice și tutun, produse pentru care populația din România cheltuia, în 2008, în medie, 6,5% din bugetul de consum, în timp ce în țările europene se cheltuiau, în 2005, în medie 2,3%, între 1,7% (Germania și Luxemburg) și 5,6% (Irlanda).

There are obvious differences in level of consumption of different categories of households, reflecting differences in their disposable income. Average consumption expenditure per person in households of farmers were in 2008, only half of those estimated for households of employees and those of households of pensioners and unemployed - 85% and 59% of the expenditure by households employees. Differences in consumption structure are great, too. Consumption share was 40.3% for households of employees and 61.4% for those farmers, and the share of services was 27.0%, respectively, 13.4%. Food consumption of a person in households of farmers were on average 22% lower than that of a person in households of employees and non-food consumption and services - and 2.5 respectively 4.0 times lower.

As consumer spending group on destinations, according to the needs of households, the largest component of consumption consists of consumption of food and soft drinks (40.9% in 2008).

It is a very high percentage compared with that in the old EU Member States: in 2005, spending on food and soft drinks were on average 14.6% of household consumption expenditure in EU-27, ranging between 9.3% (in Luxembourg) and 33.8% (in Lithuania). Is relatively high share of expenditures on alcoholic beverages and tobacco products for the population of Romania spent in 2008 on average 6.5% of the consumer's budget, while in European countries spent in 2005 on average two 3%, between 1.7% (Germany and Luxembourg) and 5.6% (Ireland).

Cheltuielile pentru locuință, apă, energie electrică, gaze și alți combustibili constituie a doua grupă mare de cheltuieli. Ponderea lor în cheltuielile de consum a fost însă mult mai mică decât cea înregistrată în statele membre ale UE-27 (15,6%, comparativ cu 28,2%).

Partea pe care o dețin cheltuielile de transport și cele pentru recreere și cultură este, de asemenea, mai mică în România decât în statele europene: 6,1% și, respectiv, 4,5%, comparativ cu 12,5% și 8,9%. În schimb, populația din România utilizează o parte mai mare din bugetul de consum pentru produse și servicii de sănătate și pentru comunicații: 4,1% și, respectiv, 5,0%, față de 3,2% și 3,0%, în medie la nivelul UE-27.

Costs for housing, water, electricity, gas and other fuels are the second group than expenses. Their share of consumer spending was much lower than in EU-27 Member States (15.6% versus 28.2%).

Part of the buyers and the transport costs for recreation and culture is also lower in Romania than in European countries: 6.1% and 4.5%, compared with 12.5% and 8.9%. In contrast, the population of Romania utilizes a larger share of consumer budget for health products and services and communications 4.1%, respectively, 5.0% versus 3.2% and 3.0% average EU-27.

Structura cheltuielilor de consum, pe principalele destinații

Tabel nr.3

	2001			2008		
	TOTAL	URBAN	RURAL	TOTAL	URBAN	RURAL
Cheltuieli de consum, lei lunar per persoană	130,5	151,43	105,5	468,55	558,1	359,31
- din care % față de total						
Produse agroalimentare și băuturi nealcoolice	52,2	46,6	61,8	40,9	37,4	47,6
Băuturi nealcoolice, tutun	6,0	5,2	7,5	6,5	5,9	7,9
Îmbrăcăminte și încălțăminte	5,9	5,9	5,8	6,7	7,1	5,8
Locuință, apă electricitate, gaze și alți combustibili	13,5	15,8	9,4	15,6	16,2	14,4
Mobilier, dotare și	2,9	3,2	2,5	4,8	5,0	4,3

întreținerea locuinței						
Sănătate	2,7	2,9	2,3	4,1	4,4	3,4
Transport	5,3	5,6	4,9	6,1	6,3	6,0
Comunicații	3,9	5,3	1,4	5,0	5,7	3,5
Recreere și cultură	3,6	4,5	2,0	4,5	5,3	3,0
Educație	0,8	1,1	0,2	0,8	1,1	0,4
Hoteluri, cafenele și restaurante	1,0	1,1	0,8	1,4	1,4	1,4
Diverse produse și servicii	2,2	2,8	1,4	3,6	4,2	2,3

Sursa:INS: Tendințe sociale, 2009

Structure of consumption expenditure by main destination

Table no.3

	2001			2008		
	TOTAL	URBAN	RURAL	TOTAL	URBAN	RURAL
Consumption expenditure, lei per month per person - of which% of the total	130,5	151,43	105,5	468,55	558,1	359,31
Agro-food products and non-alcoholic drinks	52,2	46,6	61,8	40,9	37,4	47,6
Non-alcoholic beverages, tobacco	6,0	5,2	7,5	6,5	5,9	7,9
Clothing and footwear	5,9	5,9	5,8	6,7	7,1	5,8
Housing, water, electricity, gas and other fuels	13,5	15,8	9,4	15,6	16,2	14,4
Furniture, household equipment and maintenance	2,9	3,2	2,5	4,8	5,0	4,3
Health	2,7	2,9	2,3	4,1	4,4	3,4
Transport	5,3	5,6	4,9	6,1	6,3	6,0
Communications	3,9	5,3	1,4	5,0	5,7	3,5
Leisure and culture	3,6	4,5	2,0	4,5	5,3	3,0

	0,8	1,1	0,2	0,8	1,1	0,4
Education						
Hotels, coffees and restaurants	1,0	1,1	0,8	1,4	1,4	1,4
Miscellaneous products and services	2,2	2,8	1,4	3,6	4,2	2,3

Source: NSI: Social Trends, 2009

Datele statistice evidențiază ponderea, mai mare în mediul rural decât în mediul urban, a cheltuielilor pentru produse alimentare și băuturi nealcoolice, precum și pentru băuturi alcoolice și tutun, și ponderea mai mică, în rural, a tuturor celorlalte componente ale cheltuielilor de consum.

Se remarcă, totodată, tendința de scădere a ponderii consumului alimentar și de creștere a ponderii cheltuielilor de întreținere și dotare a locuinței, de sănătate, transport, comunicații, recreere și cultură.

The statistical data shows the share higher in rural than in urban areas, expenditure on food and soft drinks, and alcoholic beverages and tobacco, and lower weight in areas of all other components of consumer spending.

It is noted, however, tend to decrease of food consumption and increasing the share of maintenance costs and equipment of housing, health, transportation, communications, recreation and culture.

Semnificativ pentru evaluarea nivelului și a structurii consumului populației, precum și a **posibilităților de satisfacere a nevoilor de consum** ale gospodăriilor, este faptul că gospodăriile care se află în situația de a putea face față cheltuielilor cu veniturile de care dispun a depășit jumătate din numărul total al acestora (57,5% în 2008 și 31,9% în 2001);

cu toate acestea, se menține ponderea scăzută a celor care își pot permite o săptămână de concediu în afara casei (19,7%), înlocuirea mobilei uzate și/sau demodate (7,8%), cumpărarea de produse electrocasnice (17,5%), cumpărarea de haine noi (35,2%), vizionarea de spectacole de teatru sau cinema (11,5%) sau cumpărarea de cărți, ziare și reviste (26,0%).

În anul 2008, dintre gospodăriile care apreciază că veniturile de care dispun nu sunt suficiente pentru a face față cheltuielilor, 34,1% s-au aflat în imposibilitatea de a plăti la timp întreținerea locuinței, 17,0% și 5,7% - factura la energia electrică și la telefon, 7,4% - abonamentul TV. Pentru a putea face față cheltuielilor 16,1% din gospodării au apelat la economiile gospodăriei, 24,2% la împrumuturi de la alte gospodării, 15,2% la ajutoare nerambursabile de la alte gospodării.

Este interesant de prezentat și evoluția în perioada 2001-2008 a nivelului și structurii cheltuielilor totale de consum a gospodăriilor din România pe categorii de gospodării și anume salariați, patroni, lucrători pe cont propriu, agricultori, șomeri și pensionari. Datele sunt prezentate în continuare conform aceleiași surse citate și anterior și anume Institutul National de statistică, Tendințe sociale 2009.

Significant for assessing the level and structure of household consumption and opportunities to meet the consumption needs of households is that households who are in a position to cope with costs that have exceeded revenues by half of the total them (57.5% in 2008 and 31.9% in 2001), however, remains low share of those who can afford a week's holiday away from home (19.7%), replacement of worn furniture and / or outdated (7.8%), purchase of household appliances (17.5%), buying new clothes (35.2%), watching theatre or cinema (11.5%) or purchase of books, newspapers and magazines (26.0%).

In 2008, the view that households have incomes that are insufficient to meet expenses, 34.1% were unable to pay for maintenance at home, 17.0% and 5.7% - bill for electricity and telephone, 7.4% -

subscription TV. To meet the costs 16.1% of households have turned to household savings, 24.2% for loans from other households, 15.2% from grants from other households.

It is interesting developments in the period 2001-2008 presented in the level and structure of total consumption expenditure of households in Romania, namely employees categories of households, employers, self-employed, farmers, unemployed and pensioners. Data are presented below according to the same sources cited above and the Institute of National Statistics Social Trends 2009.

Nivelul și structura cheltuielilor bănești de consum, pe categorii de gospodării

Tabel nr. 4

- procente -

	Anii	Total gospodării	din care, gospodării de:					
			Salariați	Patroni	Lucrători pe cont propriu în activități neagricole	Agricultori	Șomeri	Pensionari
Produse alimentare	2001	42,2	40,2	32,1	42,3	45,6	47,6	44,1
	2005	36,7	35,0	28,1	37,3	40,8	41,5	38,2
	2007	35,8	33,9	29,2	38,9	41,8	40,1	37,3
	2008	35,9	34,4	^{*)}	38,5	42,3	41,4	36,8
Mărfuri nealimentare	2001	30,7	31,5	35,6	35,6	38,3	25,9	28,9
	2005	34,5	34,2	39,7	36,5	40,1	29,6	34,2
	2007	35,4	35,7	41,0	35,6	38,0	30,9	34,9
	2008	36,2	36,0	^{*)}	36,9	37,5	31,3	36,4
Plata serviciilor	2001	27,1	28,3	32,3	22,1	16,1	26,5	27,0
	2005	28,8	30,8	32,2	26,2	19,1	28,9	27,6
	2007	28,8	30,4	29,8	25,5	20,2	29,0	27,8
	2008	27,9	29,6	^{*)}	24,6	20,2	27,3	26,8

^{*)} În anul 2008 nu sunt prezentate informații referitoare la categoria de „Patroni” datorită numărului redus de observații colectate în cadrul Anchetei Bugetelor de Familie din acest an.
Sursa: Ancheta Bugetelor de Familie.

Level and structure of monetary consumption expenditure, by category of households

Table no. 4
-percent-

	Years	Total households	in which households					
			Employees	Employers	Self-employed in non-agricultural activities	Farmers	Unemployed	Retired
Food	2001	42,2	40,2	32,1	42,3	45,6	47,6	44,1
	2005	36,7	35,0	28,1	37,3	40,8	41,5	38,2
	2007	35,8	33,9	29,2	38,9	41,8	40,1	37,3
	2008	35,9	34,4	*)	38,5	42,3	41,4	36,8
Non-food products	2001	30,7	31,5	35,6	35,6	38,3	25,9	28,9
	2005	34,5	34,2	39,7	36,5	40,1	29,6	34,2
	2007	35,4	35,7	41,0	35,6	38,0	30,9	34,9
	2008	36,2	36,0	*)	36,9	37,5	31,3	36,4
Payment services	2001	27,1	28,3	32,3	22,1	16,1	26,5	27,0
	2005	28,8	30,8	32,2	26,2	19,1	28,9	27,6
	2007	28,8	30,4	29,8	25,5	20,2	29,0	27,8
	2008	27,9	29,6	*)	24,6	20,2	27,3	26,8

*)In 2008 not presented information about the category of "Employers" because the small number of observations collected in surveys of this year's Family Budget

Source: Household Budget Survey

Serviciile sunt implicate profund multe aspecte ale vieții cotidiene, *consumul de servicii al populației* fiind un element important al calității vieții.

Astfel, încă din secolul al XIX-lea, statisticianul Engel observa: cu cât veniturile familiilor erau mai ridicate, cu atât partea cheltuielilor pentru mărfuri alimentare era mai mică, iar partea serviciilor, considerate cheltuieli accesorii, în consumul total al familiilor crește.

Într-adevăr, analiza **coeficienților bugetari**, adică a părții relative a cheltuielilor pentru bunuri și servicii în consumul familiilor arată tendința de creștere a ponderii cheltuielilor pentru servicii, în țările dezvoltate cu economie de piață.

Astfel, în cazul țărilor puternic industrializate, partea serviciilor în consumul final privat se situează între 1/3 și 1/2, cu o ușoară tendință de majorare. Pentru țările est-europene, ponderea serviciilor este mult mai modestă (circa 15-20%) explicabilă prin nivelul mai scăzut de dezvoltare, prin

Services are deeply involved many aspects of daily life, consumption of public services is an important element of quality of life.

Thus, since the nineteenth century and statistician Engel noted: the families' incomes were higher, the costs for the food commodities was lower and the services considered incidental expenses in total consumption of households grows.

Indeed, analysis of budget factors, in the part relative to expenditure on goods and services in family consumption shows an increasing trend of expenditures for services in developed countries with market economies.

Thus, if industrialized countries, the services in private final consumption is between one third and half, with a slight increase. For Eastern European countries, the share of services is more modest (15-20%) explained by the lower level of development,

deosebirile de prețuri sau de obiceiuri de consum, dar și prin neconcordanțe de ordin metodologic.

Asistăm astăzi la fenomenul numit „precarizarea situației populației majoritare din România”, fenomen apărut ca urmare a deteriorării echilibrului dintre resurse / venituri disponibile și cerințele obiective ale consolidării / menținerii statutului de integrare socială în cadrul comunității europene.

CONCLUZII

Complexitatea și diversitatea serviciilor pentru populație impun o cunoaștere cât mai exactă a dimensiunii și structurii lor actuale în vederea formulării unor direcții de dezvoltare în viitor. Serviciile de piață prestate populației au în vedere acele prestații furnizate populației contra cost, prin intermediul actelor de vânzare-cumpărare.

Dezvoltarea serviciilor de piață prestate populației este consecința firească a evoluției de ansamblu a economiei, fiind corelată cu tendințele principalilor indicatori ai dezvoltării economico-sociale, cum ar fi: rata șomajului, rata inflației, dimensiunea timpului liber, produsul intern brut etc.

Un factor important care a determinat creșterea populației ocupate în servicii este migrația populației din sectorul industrial (datorită șomajului tehnologic), agricol și din alte sectoare spre servicii, datorită existenței locurilor de muncă, care nu cer o pregătire profesională prealabilă precum și datorită modificărilor structurale intervenite în economie – de la o economie preponderent industrială la o economie de servicii. Cererea pentru servicii a determinat în final creșterea veniturilor populației și a cheltuielilor pentru consum

În concluzie, deși serviciile se confruntă cu multe probleme, este de așteptat ca în perioada următoare această activitate să cunoască mutații pozitive apreciabile, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ, circumscriindu-se în opțiunea politică

the differences in prices or consumption habits, but also by methodological differences.

Today we are witnessing the phenomenon called “impoverishment of the majority population situation in Romania”, phenomenon occurred as a result of deteriorating balance of resources /income available and the objective requirements of consolidation/ maintenance status of social integration within the European community.

CONCLUSIONS

Complexity and diversity of services for people requiring an accurate knowledge of their current size and structure for the formulation of future development directions. Services provided to the population have to reward those public services provided through the sale documents.

Development services provided to the population is the logical consequence of the evolution of the overall economy; main trends are correlated with socio-economic development indicators, such as unemployment, inflation, the size of free time, gross domestic product, etc.

An important factor which led to increased employment in service industry is inward migration (due to technological unemployment), agriculture and other sectors to services, because of jobs that require no previous training and structural changes occurring due the economy - from a predominantly industrial economy to a service economy. Demand for services has resulted in increasing incomes and final consumption expenditure

In conclusion, although services are faced with many problems, is expected in the next period this activity to know appreciable positive mutations, both quantitatively and qualitatively, circumscription into basic policy option of Romania's integration in the economic cycle European and global.

fundamentală a integrării României în circuitul economic european și mondial.

BIBLIOGRAFIE

1. Băbeanu Marin. – Natura, locul și rolul serviciilor în reproducția socialistă, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1978
2. Răbonțu Cecilia – Serviciile în economia românească, Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 2005
3. Răbonțu Cecilia Irina, Todoruț Amalia - Economia și managementul calității imaterialului, Ed. Academica Brâncuși, Tg-Jiu, 2009
4. www.insse.ro
5. www.cnp.ro
6. www.bnro.ro
7. www.iccv.ro/.../91-arhiva2003temadezechilibre -

BIBLIOGRAPHY

1. Băbeanu Marin. – Nature, place and role of socialist reproduction services, Romanian Writing Publishing, Craiova, 1978
2. Răbonțu Cecilia – Services in the Romanian economy, Ed Romanian writings, Craiova, 2005
3. Răbonțu Cecilia Irina, Todoruț Amalia - Economy and management of immateriality quality, Ed Academica Brâncuși, Targu Jiu, 2009
4. www.insse.ro
5. www.cnp.ro
6. www.bnro.ro/DocumentInformation.aspx?idInfoClass8162...4810...
7. www.iccv.ro/.../91-arhiva2003temadezechilibre -